

Preču iepakojuma materiāls ir jāatpazīst un pareizi jāuzskaita

Latvijas Zaļais punkts kā iepakojuma apsaimniekotājs, kura apsaimniekošanas sistēmai pievienojies ievērojams skaits komersantu, arī šoreiz rūpējas, lai viņa partneri saņemtu atbildes uz neskaidrajiem jautājumiem un gūtu padziļinātas zināšanas par iepakojuma materiāliem un to marķējuma nozīmi.

Kādas prasības ir izvirzītas preču iepakojumam?

Iepakojumam un arī personai, kas preces iepakoj — iepakotājam, izvirzītās prasības ir norādītas Iepakojuma likumā. Iepakojums ir visi ražojumi, kas izgatavoti no jebkura veida materiāliem un ko izmanto, lai aizsargātu, saturētu, piegādātu, uzglabātu, ērti lietotu, realizētu izejvielas un gatavas preces un iepazīstinātu ar tām visā iepakojuma aprites ciklā no ražotāja līdz patērētājam. Lai atšķirtu iepakojumu no pašas preces, vēl likumā ir noteikts, ka iepakojums tiek atdalīts no preces pirms preces patērēšanas vai preces patērēšanas laikā.

Ja mēs lietojam iepakotu preci kā patērētājus, pie tam tāds, kuram rūp minimizēt savas ģimenes atkritumu izvešanas apjomu un izmaksas un kuram rūp arī poligonā apglabājamo atkritumu daudzuma samazināšana, tad mūs interesē, ko darīt ar izlietoto iepakojumu, kas kļuvis par atkritumu. Ja mēs to pajautātu bērniem, tad atbilde būtu rokā diezgan ātri — izlietotais iepakojums ir jāšķiro un jānovieto marķētā konteinerā, lai atkritumu apsaimniekotājs varētu nodrošināt šī iepakojuma nonākšanu pārstrādes rūpnīcā un tas nākotnē materializētos citos izstrādājumos.

Ja mēs lietojam no ārvalstīm ievestu iepakotu preci vai saražojam jaunu preci ie-

pakojumā kā ražotājs un atbildīgs nodokļu maksātājs, tad mūs interesē: no kādiem materiāliem iepakojums ir ražots, lai varētu piemērot pareizās dabas resursu nodokļa likmes vai pareizos apsaimniekošanas tarifus, ja esam saņēmuši atbrīvojumu no dabas resursu nodokļa maksāšanas.

Abu minēto interešu apmierināšanai Latvijas normatīvie akti nosaka, ka būtu labi, ja uz iepakojuma tiktu norādīti tā ražošanai izmantoto materiālu veidi, t.i., iepakojums tiktu marķēts, un, ja tas tiek marķēts, tad tikai ar vienotiem un visiem atpazīstamiem marķējumiem.

Kas ir iepakojuma marķējums, un kur tam jābūt izvietotam?

Lai pēc marķējuma varētu identificēt iepakojuma izstrādājuma ražošanā izmantotā materiāla veidu, normatīvie akti paredz numerāciju un saīsinājumus, kas ir identifikācijas sistēmas pamatā. Iepakojumu atbilstīgi marķē uz paša iepakojuma vai arī uz tā etiķetes. Marķējumam ir jābūt skaidri saredzamam un viegli izlasāmam. Tam ir jābūt pietiekami noturīgam un jānodrošina arī pēc iepakojuma atvēršanas.

Visas prasības, kas attiecas uz marķējumu, norādītas Ministru kabineta 2002. gada 2. aprīļa noteikumos Nr. 140 «Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi». Šie noteikumi nosaka šādu iepakojuma materiālu veidu struktūru un attiecīgā materiāla veidam piemērojamo saīsināto apzīmējumu un ciparu kodu:

Nr. p. k.	Iepakojuma materiāla veids	Apzīmējums	Ciparu kods
1.	Plastmasas, tai skaitā:		1-19
1.1.	polietilēntereftalāts	PET	1
1.2.	augsta blīvuma polietilēns	HDPE	2
1.3.	polivinilhlorīds	PVC	3
1.4.	zema blīvuma polietilēns	LDPE	4

1.5.	polipropilēns	PP	5
1.6.	polistirols	PS	6
1.7.	citi polimēri		7
2.	Papīrs un kartons, tai skaitā:		20-39
2.1.	gofrētais kartons	PAP	20
2.2.	kartons	PAP	21
2.3.	papīrs	PAP	22
3.	Metāls, tai skaitā:		40-49
3.1.	dzelzs, dzelzs skārds	FE	40
3.2.	alumīnijs	ALU	41
4.	Koks, tai skaitā:		50-59
4.1.	koks	FOR	50
4.2.	korķis	FOR	51
5.	Tekstilmateriāli, tai skaitā:		60-69
5.1.	kokvilna	TEX	60
5.2.	džuta	TEX	61
6.	Stikls, tai skaitā:		70-79
6.1.	bezkrāsains	GL	70
6.2.	zaļš	GL	71
6.3.	brūns	GL	72
7.	Kompozītmateriāli, tai skaitā:	C/*	80-99
7.1.	papīrs un kartons/jaukti metāli		80
7.2.	papīrs un kartons/plastmasa		81
7.3.	papīrs un kartons/alumīnijs		82
7.4.	papīrs un kartons/dzelzs skārds		83
7.5.	papīrs un kartons/plastmasa/alumīnijs		84
7.6.	papīrs un kartons/plastmasa/alumīnijs/dzelzs skārds		85
7.7.	plastmasa/alumīnijs		90
7.8.	plastmasa/dzelzs skārds		91
7.9.	plastmasa/jaukti metāli		92
7.10.	stikls/plastmasa		95
7.11.	stikls/alumīnijs		96
7.12.	stikls/dzelzs skārds		97
7.13.	stikls/jaukti metāli		98

Piezīme:

* Kompozītmateriāliem apzīmējumu veido apzīmējums C un aiz šķērsvītras norādītā dominējošā materiāla apzīmējums.

Kā iepakojuma uzskaites veikšanā vajadzētu izmantot informāciju par iepakojuma marķējumu?

Kā mēs jau zinām, 15.12.2005. Dabas resursu nodokļa likums nodokļa aprēķinam liek uzskaitīt nodokļa objektu — preču iepakojumu un vienreiz lietojamus galda traukus un piederumus — pa materiālu veidiem:

Laura Berga,
AS Latvijas Zaļais punkts
direktora vietniece,
Vides pārvaldības vadītāja

Nr. p. k.	Preces un izstrādājuma iepakojuma un vienreiz lietojamo galda trauku un piederumu materiāla veids	Likme (eiro) par 1 kg materiāla
1.	No stikla izejmateriāliem	0,44
2.	No plastmasas (polimēru) izejmateriāliem, izņemot no bioplastmasas vai oksonoārdāmās plastmasas, polistirola izejmateriāliem	1,22
3.	No metāla izejmateriāliem	1,10
4.	No koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru un bioplastmasas izejmateriāliem	0,24
5.	No oksonoārdāmās plastmasas izejmateriāliem	0,70
6.	No polistirola izejmateriāliem	2,20

Lielāko daļu materiālu veidu var atpazīt, aplūkojot iepakojuma izstrādājumu vizuāli un aptaustot. Tāpat arī informāciju par iepakojuma materiāla veidu varētu iegūt piegādes dokumentos vai aplūkojot marķējuma zīmes uz iepakojuma.

19.06.2007. Ministru kabineta noteikumu Nr. 404 «Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju» 70. punktā norādīts, ka iepakojuma materiāliem, kas neatbilst nevienai no likuma 7. pielikumā minētajām materiālu grupām, piemēro koksnes, papīra un kartona vai citu dabisko šķiedru un bioplastmasas noteikto likmi.

Ja preces primārais iepakojums vai sekundārais iepakojums, vai transporta iepakojums sastāv no vairākiem materiāliem, kur katra materiāla veida svaru atsevišķi nevar noteikt, bet var noteikt dominējošo materiālu, tad var izmantot iespēju, kas atrunāta minēto Ministru kabineta noteikumu Nr. 404 69. punktā, t.i., gadījumā, kad 95% no iepakojuma svara veido pamatmateriāls, nodokli aprēķina, summējot nodokli (kas aprēķināts saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 7. pielikumā noteiktajām nodokļa likmēm) par katru iepakojuma materiāla veidu vai par katru attiecīgā iepakojuma veida kopējo iepakojumā izmantotā materiāla svaru, piemērojot likuma 7. pielikumā pamatmateriālam noteikto nodokļa likmi. Kā piemēru var minēt stikla pudeli ar vairākām papīra etiķetēm un metāla korķīti. Metālu, papīru un stiklu vajag uzskaitīt atsevišķi. Bet, ja metāls un papīrs sastāda ne vairāk kā 5% no kopējā preces primārā svara, tad kopējo primārā iepakojuma svaru drīkst uzskaitīt kā stiklu un nodokli aprēķina, piemērojot stiklam noteikto likmi.

Par ko liecina citi apzīmējumi uz iepakojuma?

Ja iepakojuma materiāla veidu inoteikti ir sarežģīti, tad var vadīties pēc 01.07.2002. Ministru kabineta noteikumiem Nr.140 «Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi». Tie nosaka, ka gadījumā, ja iepakojums tiek marķēts, tad uz iepakojuma vai tā etiķetes tiek norādīts iepakojuma materiāla veids — ciparu kods vai apzīmējums atbilstoši minēto noteikumu 2. pielikumam.

Uz preces iepakojuma vai etiķetes vēl var redzēt otrreizējās pārstrādes grafisku simbolu, kas norāda uz to, ka iepakojuma materiāls ir izmantojams pārstrādei (to nosaka Ministru kabineta 01.07.2002. noteikumu Nr. 140 «Iepakojuma klasifikācijas un marķēšanas noteikumi» 3. pielikums). Piemēram, iepakojumam no gofrēta kartona apzīmējums ir PAP, ciparu kods ir 20 un uz iepakojuma tas izskatīsies šādi:

Pārējie marķējumi, kas atrodami uz iepakojuma, ir informācija par pašu preci.

Vai normatīvajos aktos pēdējā laikā ir notikuši grozījumi?

2018. gada 26. aprīlī Dabas resursu nodokļa likumā ir pieņemti grozījumi, kas nosaka, ka attiecībā uz iepakojuma materiāliem no 2018. gada 1. jūlija vairs netiek atsevišķi izdalīts materiāls «oksonoārdāmā plastmasa». Tas nozīmē, ka līdz 2018. gada 31. jūnijam oksonoārdāmajai plastmasai piemērojama likme 0,70 eiro/kg, bet no 2018. gada 1. jūlija iepakojums no oksonoārdāmās plastmasas jāuzskaita kā iepakojums no plastmasas (polimēru) izejmateriāliem ar nodokļa likmi 1,22 eiro/kg.

Zaļāk = lētāk! 100%

Slēdz līgumu ar Latvijas Zaļo punktu un saņem atbrīvojumu no Dabas Resursu nodokļa!

3 pakalpojumi

Iepakojuma apsaimniekošana

Elektropreču apsaimniekošana

Videi kaitīgo preču apsaimniekošana

Iegūsti arī

- Pārlicību par likumā noteikto prasību izpildi
- Vienkāršu un saprotamu elektronisko atskaišu iesniegšanas kārtību latviešu un krievu valodā
- Bezmaksas konsultācijas un regulāras apmācības
- Tiesības uz savu preču iepakojuma novietot Zaļā punkta preču zīmi
- Videi draudzīga uzņēmuma tēlu, iesaistoties Latvijas Zaļā punkta organizētos sabiedrības informēšanas projektos

Mēs palīdzēsim rast risinājumus neskaidros jautājumos!

Rakstiet uz Latvijas Zaļā punkta e-pasta adresi info@zalais.lv un lasiet atbildes žurnālā *Bilance*.

SADARBĪBĀ AR

